

Kari Tammisen aikido

- luonnollisesti ja pehmeästi

Kari Tamminen

6. dan Aikikai, Shidoin
synt. 1955, Hausjärvi
naimisissa, kaksi lasta
aloittanut aikidon 7.9.1971
5. kyu 1971 Jan-Erik Carlstedt
1. dan 1978 Toshikazu Ichimura
4. dan 1996 Seishiro Endo
6. dan 2007 Seishiro Endo *
Shidoin (SAiL 2009)

* 6. dan myönnetään Shihanin tai kansallisen liiton Hombu-dojolle tekemästä suosituksesta

Kari Tamminen on yksi pitkäaikaisimmista suomalaisista aikidon harjoittajista. Lajin pariin hän tuli kuitenkin sattuman kautta. Nykyisin Turun kupeessa Littoisissa omaa harjoittelusalua pitävälle Tammiselle aikido ei ole enää pitkään aikaan ollut vain harrastus, vaan elämäntapa ja leipäpuu. Tamminen seuraa Endo-sensein tapaa toteuttaa aikidoa ja opettaa vuosittain lukuisilla aikidoleireillä eri puolilla Suomea. Hän on ollut kauan aktiivinen myös lajin järjestötyössä. Vuosikymmenten harjoittelukokemus on muovannut alkuaan kovaa kontaktia suosineen nuoren miehen ajatusmaailman suuntaan, jossa kamppailulajin harjoittamisen tavoitteena on kovuuden sijasta luonnollisuus ja pehmeys.

Karatesta ja nyrkkeilystä aikidoon

Vuoden 1971 syksyllä kaksi vuotta karatea ja nyrkkeilyä Helsingissä harjoitellut 16-vuotias Kari Tamminen oli ajatellut etsiä budoharjoitteluunsa jotakin uutta. Judo houkutteli, ja Tamminen meni helsinkiläisen Meido-Kanin yhteisnäytökseen, jossa edustettuina olivat judo, aikido ja karate. Lajivaihtokseen tuli kuitenkin aikidonäytöstä pitäneen japanilaisen Toshikazu Ichi-

mura -sensein näytöksen perusteella aikido.

Aikidon aloittaminen oli Tammisen mielestä tavallaan sattumaa, koska ilman näytöstä laji olisi jäänyt ehkä vieraaksi. Hän jäi kuitenkin aikidokoukkuun kiinni, sillä vuoden 2011 syykuussa täyttyy jo 40 vuotta siitä, kun hän osallistui ensimmäisen keran aikidoharjoitukseen.

–Syksyn 1971 Meido-Kanin alkeiskurssin ohjaajana oli Suomen aikidotoiminnan isäksi luettava Ismo

graduointini marraskuussa vuonna 1971 oli 5. kyu ja sen vastaanotti Carlstedt.

Omiin tasograduointeihin Tammisella liittyy myös hieman hämmäntäviä ja jälkikäteen ajatellen hauskojakin hetkiä.

–Ichimura-sensein tapa myöntää vyöarvoja oli perinteisen japanilainen. Hän myönsi kyu- ja dan-arvoja sekä leireillä pidettyjen vyökokeiden kautta että ilmoitusluontoisesti leirin lopulla. Itse en osallistunut 1.–2. danin kokeisiin, vaan leirien yhteydessä sensei ilmoitti asiasta. Kolmannen danin kokeen tein erittäin kovalla fyysisellä voimalla, mikä ei juurikaan vastaa sitä aikidoa, johon myöhemmin olen tutustunut.

Kari Tamminen opettamassa nikyo-olkapäälukon anatomiaa ja lukon oikeaa suuntaa. Kuva © PP.

Päiviö. Leiritoimintaa oli noina aikoina Ichimura-sensein leiriopetuksen ohella jonkin verran, sillä täällä vieraili ruotsalaisia 1.–2. daneja.

–Muistan muiden muassa Bertil (Ben) Anderssonin ja Jan-Erik Carlstedtin. He ottivat myös alempia vyöarvoja vastaan. Ensimmäinen

–Neljännen danin koe oli kaikin tavoin erikoinen. Endo-sensei määräsi minut ensiksi ukeksi yhdelle ruotsalaiselle 1. tai 2. danin kokelaalle. Sitten kun vuoroni tuli, hän määräsi minulle ruotsalaisen uken. Seuraavaksi hän teetti minulla aseiden paritekniikat, joita hän ei

Nikyo-olkapääluokon loppusidonnessa on oltava tarkkana, kuten Tamminen näyttää. Kuva © PP.

koskaan kysy. Hombulla niitä ei nimittäin tehdä.

–Sensei kysyi, kuka on bokkenin pariharjoitusten uke, ja kun vastausta ei kuulunut, hän pisti bokkenin tatamia pitkin liu’ulla kohti riviä. Se, jonka eteen bokken pysähtyi, siirsi sen jonkun toisen eteen. Uken rooliin ei ollut kovinkaan halukkaita. Koska koe oli ylipitkä, sensei keskeytti sen. Jo-tekniikat hän kysyi seuraavana päivänä.

–Endo-sensei ilmeisesti nautti kaksipäiväisen koetilanteen kulusta ja näytettäväksi pyydetyistä aseiden pariharjoituksista. Myöhemmin hän totesi minulle hymyillen: ”Olisitpa nähnyt ilmeesi!”

Endo-sensei ja ajattelutavan muutos

Tamminen kertoo, kuinka Seishiro Endo -senseillä (8. dan, Shihan) on ollut hänen aikidoonsa erityisen suuri vaikutus jo vuodesta 1987 lähtien.

–Tein kauan aikidotekniikkaa niin voimakkaasti kuin pystyin. Panostin sellaiseen tehokkuuteen, jonka us-

koin olevan oikein. En ymmärtänyt aikidon hienoa tapaa olla tehokas ilman kykyä pakottaa vastustajaa mihinkään.

–Endo-sensei teki minuun vaikutuksen heti, kun hänet tapasin. Hän esitti ja opetti aikidoa, johon en ollut aiemmin törmännyt. Halusin heti oppia hänen tapaansa tehdä aikidoa ja yritän edelleen toteuttaa hänen opetuksiaan niillä edellytyksillä, jotka minulla on.

Endo-sensein vaikutteet näkyivät myös Aikidoliiton koulutuskalenterissa, sillä Suomessa alettiin järjestää 1980-luvun lopulla sensein intensiivileirejä. Ne ovat sittemmin tulleet tunnetuksi Endo-sensein dan-leirin nimellä. Tamminen mukaan mallia intensiivileireille saatiin hiljattain edesmenneen Nobuyoshi Tamura -sensein (8. dan, Shihan) Ranskassa järjestettäviltä ohjaajaleireiltä, jollaiselle hän ja Harri Rautila (nyk. 6. dan, Shidoiin) osallistuivat.

–Endo-sensein intensiivileirien käytännön järjestelyistä vastasi Sandokai-aikido. Leirikiintiö oli tuolloin 24 henkilöä. Osallistumisoikeuden kriteereinä olivat sitoutuminen, dan-

Ylhäällä noin 18-vuotias Kari Tamminen Ismo Päiviön ukuna aihanmi katatedori kotegaeshissa. Keskellä Tamminen lähtee aikiotoshiin. Alhaalla Tamminen koshinage-heitto vuonna 2010. Kuvat 1 ja 2 © Heikki Pitkänen/ Judo Aikido Karate (1974), WSOY. Kuva 3 © MM.

arvo ja vastuu seuratasolla tapahtuvasta aikidon ohjauksesta.

–Alkuvuodet treenasimme, ruokailimme, asuimme ja tutkimme aikidoa yhdessä. Nämä vuodet ovat vaikuttaneet vahvasti moniin aikido-opettajiin Suomessa. Leireillä oli aina tulkki. Sensei tiesi leiri-idean ja opetti sen mukaisesti. Minulle tämä edusti aikidon korkeakoulua. Tällainen oli mahdollista Suomessa ilman matkustamista Japaniin. Leiriperinne jatkuu osin samantapaisena edelleen Endo-sensein dan-leirin muodossa.

Myös Japanin vierailuilla on ollut Tammisen aikidonäkemyksiin oma silmiä avaava vaikutuksensa.

–Olen käynyt kolme kertaa Japanissa ja oleillut siellä 2–4 viikkoa. Endo-sensein dojon avajaiset vuonna 1995 olivat minulle uusi ja jännittävä kokemus. Olin organisoinut Juhani Laisin (nyk. 6. dan, Shihan) kanssa ryhmämatkan, jolle osallistui muistini mukaan lähes 30 harjoittelijaa Suomesta.

–Matkalla selvisi se, etteivät japanilaiset aikidon harjoittelijat ole taitojensa puolesta mitenkään ihmeellisiä. Heidän asenteensa ja keskittyminen treenaamiseen on kuitenkin tiukempaa kuin meillä. Tästä johtuen heidän taitonsa jostakin 4.–5. danista alkaen on edistyneempää kuin Suomessa. Arvioni saattaa toisaalta olla täysin väärä, koska se perustuu vain muutama Japanin matkaan.

Treenaajasta järjestöaktiiviksi ja aikidoammattilaiseksi

Aikidoharjoittelun ohella Tamminen on ollut aikidokentän järjestöaktiivi. Hän on aiemmin toiminut Aikidoliiton talouspäällikkönä ja on teknisen valiokunnan jäsen.

Seurakentällä hän on vaikuttanut seurojen perustajajäsenenä, harjoittelijana ja aikido-ohjaajana. Pari vuotta sitten hän siirtyi aikidon pääohjaajaksi Turkuun ja Littoisiin, kun yksi suomalaisen aikidon merkikhenkilöistä, Petteri Silenius (6. dan, Shidoin), muutti pois Suomesta.

–Harjoittelin Meido-Kanissa vuosina 1971–79. Siellä en juurikaan ohjannut harjoituksia. Keravalla aloitin vuonna 1972 ja vuoteen 1981 ohjasin lähes kaikki harjoitukset. Salossa aloitin vuonna 2001 ja Marttilassa vuonna 2006. Alkuvuosina ohjasin kaikki treenit, mutta myöhemmin Salossa ja Marttilassa varsin harvoin.

–Vuonna 2008 Petteri Sileniuksella oli kypsytynyt ajatus muuttaa Kreikkaan. Hän halusi, että toiminta Littoisissa ja Turussa jatkuisi siten, että mukana olisi joku korkea-arvoinen ja kokenut ohjaaja. Niinpä hän tarjosi minulle mahdollisuutta. Olen tästä tarjouksesta ja mahdollisuudesta hänelle suuresti kiitollinen.

Aikidoammattilaisuus alkoi Tamminella jo kauan ennen Littoisten aikaa. Hän toimi 20 vuotta markkinointipäällikkönä Keskon omistamassa kustannusyhtiössä aina 1990-luvun lopulle saakka. Liike-elämän vaativuus ja kiireisyys aiheuttivat sen, että aikidoharjoittelun ja työn yhdistäminen kävi koko ajan vaikeammaksi.

–Ajattelin, että jos pystyisin jotenkin elämään aikidolla, se olisi minulle hyvä. Tein päätöksen siitä, mitä loppuelämälläni haluaisin tehdä ja aloitin aikidon ammattilaisena vuonna 1998. Se tuntui kaikin puolin luonnolliselta ratkaisulta.

–Vuodesta 2005 lähtien olen ollut myös Sisäasiainministeriön asetuksen mukainen voimankäyttökouluttaja. Tätä puolta olen päässyt näkemään myös kentällä vartijan työssä.

Vuosikymmenten kokemus aikidon parissa on antanut näköaloja myös suomalaisen aikidon kehittymisen ja sen toiminnan organisoinnin kentälle.

Tammisen mukaan suuria tapahtumia suomalaisessa aikidossa on ollut aloittamisen jälkeen Yasuo Kobayashi -sensein (nyk. 8. dan, Shihan) saapuminen Suomeen vuonna 1977. Hänen sekä oppilaansa Kazuo Igarashi -sensein (nyk. 7. dan, Shihan) jokavuotiset vierailut täällä ovat olleet merkittävä apu suomalaiselle aikidolle. Tammisen mielestä Kobayashi-sensei ansaitsee erityisaseman suomalaisessa aikidohistoriassa. Toisena merkittävänä ajankohtana Tamminen näkee Ichimura-sensein palaamisen Japaniin vuonna 1986.

–Ichimura-sensein lähdettyä asiat piti järjestää uudelleen ja Endo-sensei tuli mukaan kuvioihin. Moni muutti harjoitteluun sensein kohdattuaan, kukin omista syistä.

Luonnollisuus, itsensä löytäminen, perustekniikka ja oikea asenne

Aikidon ammattilaisuus vaatii paitsi pitkällistä lajikokemusta myös näkemystä. Tammisen mukaan aikido on ihanteellista liikuntaa, itsepuolustusta ja taistelua sekä mielen että kehon ta-solla. Aikido on myös meditaatiota.

–Jokaisella on omat motiivinsa harjoitella, ja erilaisia painotuksia löytyy. Näistä syistä varsin erilaiset

ihmiset voivat toimia yhdessä aikidon välityksellä.

–Tällä hetkellä ajattelen niin, että aikidossa on tärkeintä luonnon ja luonnollisuuden ymmärtäminen. Samalla kyse on siitä, että löytää itsensä aidosti.

–Toivoisin, että aikido olisi kehittänyt minua ihmisenä myönteiseen ja positiiviseen suuntaan. Muut arvioivat tietenkin tämän asian. Katsoisin kuitenkin, että nuoruuden ehdottomuus olisi väistynyt sallivuuden tieltä.

–Se, että jaksan palata tatamille, johtuu aikidon haasteellisuudesta ja siinä kehittymisen portaista. Haluan selvittää, kuinka korkealle voin näitä portaita kivuta.

–Korostan hyvää perustekniikkaa. On tärkeää tehdä paljon toistoja ja mahdollisimman puhdasta tekniikkaa. Eri wazojen kautta haetaan puolestaan kykyä reagoida välittömästi muuttuviin tilanteisiin, ja tätä kautta pyritään siihen, että vapaassa tekemisessä pystytään luomaan tilanne, johon uke joutuu.

Varsinkin ammatikseen toimivan budo-ohjaajan roolissa on mahdollisuus tutustua erilaisiin näkemyksiin kamppailulajeista ja niiden sisällöistä. Eri lajeista voi ottaa myös vaikutteita aikidoharjoitteluun.

–Olen nyrkkeilyn ja karaten ohella tutustunut varsin moneen kamppailulajiin. Tutustumisella tarkoitan vierailuja korkea-arvoisten opettajien leireillä, enkä sanoisi niitä kyseisen lajin harjoitteluksi. Ehkä voisin pitää harjoitteluna aikijutsuun osallistumista. Nykyisin treenaan jonkin verran *pekiti tirsiaa*, veitsitaistelua. Ajatuksenani on soveltaa pekiti tirsiaa salillani aikidon tantodoriin ja siinä lähinnä vapaaseen tekniikkaan eli *jyuuwazaan*.

Tamminen muistuttaa kaikkia aikidoa aloittavia tai aloittamista harkitsevia siitä, että harjoitukseen tultaessa pitäisi asennoitua harjoittelemaan aikidoa.

–Kaikelle tekemiselle on syynsä, joten kannattaa selvittää ohjaajilta asiat, joita ei ymmärrä. Jos aikidoharjoitukseen tullaan harjoittelemaan jotakin muuta lajia, edistyminen vaikeutuu.

Kiitokset Kari Tamminen -senseille haastattelusta

Petteri Puhakka